

Asia: VN/2062/2020

Lukiodiplomiselvitys 2020

Vastaajaa koskevat perustiedot

Vastaatteko

e) jonkin sidosryhmän, järjestön edustajan tai edunvalvontaorganisaation roolissa

A) Luvussa 2 on kuvattu lukiodiplomit osana nykyistä lukiokoulutusta

Vastaako mainittu kuvaus mielestänne nykytilaa?

-

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

B) Luvussa 3 on kuvattu lukiodiplomien saavutettavuutta ja yhdenvertaisuuden toteutumista

Vastaako mainittu kuvaus mielestänne nykytilaa?

1) Vastaavat täysin

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Lukiodiplomijärjestelmä on sinänsä kannatettava ja lukiolaisia kannustava elementti. Lukiodiplomi tarjoaa mahdollisuuden osoittaa osaamista alueilla, joita ylioppilastutkinnon kokeet eivät huomioi. Unifi katsoo, että lukiodiplomin toteuttaminen valtukunnallisesti yhtenäisten kriteerien mukaan tulisi olla mahdollista. Kehittämistä onkin tehtävä, jotta lukiodiplomien saavutettavuutta ja yhdenvertaisuutta voidaan parantaa. Lukiodiplomin laajamittaiseen käyttöön ylioppilastutkinnossa ja erityisesti osana opiskelijavalintoja liittyy haasteita ja avoimia kysymyksiä, jotka on ratkaistava ennen etenemistä selvityksen viitoittamaan suuntaan.

C) Luvussa 4 on kuvattu lukiodiplomien arvioinnin nykytila ja kehittäminen

Ovatko esitetyt näkemykset mielestänne relevantteja?

2) Ovat jossain määrin

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Kehittämistä on tehtävä, jotta lukiodiplomien saavutettavuutta ja yhdenvertaisuutta voidaan parantaa.

D) Luvussa 5 on käsitelty lukiodiplomien tuomista osaksi yo-tutkintoa

Ovatko esitetyt näkemykset mielestänne relevantteja?

2) Ovat jossain määrin

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Jos lukiodiplomi olisi pakollinen osa ylioppilastutkintoa, pitäisi lukiodiplomin suoritusta pystyä arvioimaan yhteismitallisesti muiden kokeiden kanssa. Haasteena lienee koko arvosteluasteikon (ml. hylätyn arvosanan) käyttäminen siten, että se ei vaikuta negatiivisesti opiskelijan motivaatioon kehittää omia taitojaan. Lisäksi on huomioitava, että lukiodiplomien arviointijärjestelmän tulisi olla kansallisesti yhteismitallinen. On selvitettävä, mitä haasteita järjestelmän rakentamiseen liittyy ja millaiset kustannusvaikutukset tällä olisi.

E) Luvussa 6 on käsitelty diplomien hyödynnettävyyttä korkeakoulujen opiskelijavalinnoissa

Ovatko esitetyt näkemykset mielestänne relevantteja?

2) Ovat jossain määrin

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Unifi korostaa, että lukiodiplomien laajempi hyödyntäminen opiskelijavalinnoissa edellyttää ainakin laajaa saatavuutta kautta lukiokentän, luotettavaa ja yhdenmukaista arviointia sekä laadunvarmistusta ja kehittämistä yhdessä korkeakoulujen kanssa. Täysin erilaisten osaamisen alueiden korvaaminen toisella opiskelijavalinnoissa ei ole tarkoituksenmukaista. Esimerkiksi käsityön lukiodiplomia ei tulisi korvata teknologialla, vaan teknologia tulisi lisätä suoritettaviin lukiodiplomien joukkoon.

Lukiodiplomiselvityksen osana toteutettiin kysely korkeakouluille. Kyselyyn vastasi vain neljä yliopistoa. Vaikka vastausprosentti jäi melko alhaiseksi, on selvityksessä tuotu hyvin esiin keskeisimmät haasteet, jotka liittyvät lukiodiplomien hyödyntämiseen korkeakoulujen opiskelijavalinnoissa:

”Korkeakouluille toteutettu kysely osoittaa, että lukiodiplomijärjestelmään tulee tehdä merkittäviä kehitystoimia ennen kuin lukiodiplomeita voitaisiin laajemmin hyödyntää korkeakoulujen opiskelijavalinnoissa. Lukiodiplomijärjestelmän kehittäminen niin sisältöjen, arvioinnin ja saavutettavuuden näkökulmasta ovat keskeisiä tekijöitä, joihin tulisi panostaa ja jotka luovat edellytyksiä lukiodiplomien paremmalle hyödyntämiselle korkeakoulujen opiskelijavalinnoissa.” (s. 49)

Lukiodiplomi on vielä melko vieras yliopistoissa. Lisäselvityksiä asiasta tarvitaan erityisesti liittyen lukiodiplomien hyödyntämiseen yliopistojen opiskelijavalinnoissa. Lisäksi Unifi korostaa, että

yliopistojen opiskelijavalintojen kehittäminen kuuluu yliopistoille itselleen. Opiskelijavalintoja on toki tarpeen kehittää yhdessä ja yhteistyössä mm. toisen asteen kanssa, mutta vastuu on korkeakouluilla itsellään.

F) Luvussa 7 on käsitelty lukiodiplomien kehittämiskohteita. Lukiodiplomit saatettiin nykyiseen muotoonsa lv. 2004-2005 aikana, ja niitä voi suorittaa taito- ja taideaineissa kahdeksaa erilaista. Luvussa mm. selvitettiin, miten lukiodiplomeita voitaisiin hyödyntää nykyistä useammissa oppiaineissa ja kansainvälisissä tiedekilpailuissa.

Ovatko esitetyt näkemykset mielestänne relevantteja?

-

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

1.1. Lukiodiplomijärjestelmää tulisi edelleen kehittää ja syventää sekä se tulee liittää entistä vahvemmassi osaksi lukio-opetusta.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

-

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

1.2. Sopiva viranomainen tätä työtä johtamaan ja koordinoimaan olisi Opetushallitus, jonka vastuulla lukiodiplomien kehittäminen on ollut koko niiden olemassaolon ajan.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

-

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

2. Lukion opetussuunnitelman perusteet (OPH Määräykset ja ohjeet 2019:2a) -asiakirjassa määritellyissä taito- ja taideaineissa lukiodiplomien suorittaminen asetettaisiin kaikkia lukiokoulutuksen järjestäjiä velvoittavaksi. Tämä muutos kohdistuisi siis kuvataiteen, liikunnan ja musiikin lukiodiplomeihin. Tämä luo muutostarpeen lukiolakiin.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

-

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

3. Muissa kuin kuvataiteen, liikunnan ja musiikin lukiodiplomeissa lukiodiplomien järjestäminen säilyisi vapaaehtoisena.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

-

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

4. Tätä edellä kuvattua muutosta tuettaisiin muodostamalla kansallinen rakenne lukioasetuksessa määritellyn kehittäjälukioverkoston varaan. Nykyisistä kehittäjälukioista kaksi keskittyy kuvataiteeseen, kaksi liikuntaan ja kolme musiikkiin.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

-

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

5. Kuvataiteen, liikunnan ja musiikin lukiodiplomeissa kehittäjälukioverkosto erityistehtävälukioverkoston tuella laatisi Opetushallituksen kanssa yhteistyössä pedagogiset ratkaisut, joiden myötä lukiodiplomien suorittaminen mahdollistuisi aidosti maan jokaisessa lukiossa. Tämä pedagoginen ratkaisu sisältäisi ns. pohjakurssien ja lukiodiplomikurssien toteuttamisen. Tämä rakenne luotaisiin etä- ja/tai verkko- /virtuaaliopetuksen avulla.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

-

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

6. Suoritetulla lukiodiplominäytöllä voisi korvata yhden ylioppilastutkinnon viidestä kokeesta. Ylioppilastutkintoa suorittava kokelas tekisi siinä tapauksessa

äidinkieli ja kirjallisuus -kokeen sekä kolme koetta ryhmästä, johon kuuluu matematiikan-, toisen kotimaisen kielen-, vieraan kielen- ja reaaliaineen koe sekä lukiodiplomin.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

-

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

7. Ylioppilastutkintotodistukseen tulisi kirjaus siitä, että kokelas on korvannut yhden edellytettävistä ylioppilasaineista lukiodiplomilla. Lukiodiplomista annetaan erillinen todistus. Todistuksen antaa kokelaan oma lukio. Jatkossa siis lukiodiplomin suoritus olisi ylioppilastutkintotodistuksen liite, eikä päättötodistuksen liite.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

-

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

8. Lukiodiplomien tuominen osaksi ylioppilastutkintoa edellyttää voimakasta lukiodiplomien arvioinnin kehittämistä. Esitetyt muutokset edellyttävät kansallisen mallin luomista lukiodiplomien arviointiin. Tämä arvioinnin kehitystyö tulee toteuttaa Opetushallituksen johtamana yhteistyössä ylioppilastutkintolautakunnan, korkeakoulujen sekä kehittäjälukiodien kanssa. Esitämme, että lukiodiplomien oppilaitoksen ulkopuolinen arvioija määräytyy perustettavan kansallisen arviointiverkoston kautta.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

-

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

9. Korkeakouluille tulee tarjota nykyistä enemmän tietoa koko lukiodiplomijärjestelmästä. Lukiodiplomien kehittämisessä tulisi jatkossa kuulla korkeakoulujen näkemyksiä ja tarpeita nykyistä enemmän, jotta korkeakoulut voivat tulevaisuudessa hyödyntää lukiodiplomeita nykyistä paremmin.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

1) Olen täysin samaa mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Lukiodiplomi on vielä melko vieras yliopistoissa. Lisäselvityksiä asiasta tarvitaan erityisesti liittyen lukiodiplomien hyödyntämiseen yliopistojen opiskelijavalinnoissa. Lisäksi Unifi korostaa, että yliopistojen opiskelijavalintojen kehittäminen kuuluu yliopistoille itselleen. Opiskelijavalintoja on toki tarpeen kehittää yhdessä ja yhteistyössä mm. toisen asteen kanssa, mutta vastuu on korkeakouluilla itsellään.

10. Tässä selvityksessä esitetyt toimenpide-ehdotukset luovat edellytyksiä lukiodiplomien paremmalle hyödyntämiselle korkeakoulujen opiskelijavalinnassa.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

2) Olen jokseenkin samaa mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Opiskelijavalintoja on tarpeen kehittää yhdessä ja yhteistyössä toisen asteen kanssa, mutta vastuu on korkeakouluilla itsellään.

11. Kotitalouden lukiodiplomi korvataan yrittäjyyden ja työelämäosaamisen lukiodiplomilla.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

-

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

12. Käsityön lukiodiplomi muuntuu ja uudistuu teknologian lukiodiplomiksi.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

-

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

13. Yrittäjyyden ja työelämäosaamisen sekä teknologian lukiodiplomin kehittämistyö annetaan Opetushallitukselle ja kehittäjälukioille, joiden tehtävänä on kyseisen alan kehittäminen.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

2) Olen jokseenkin samaa mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Kehittämistyöhön tulisi ottaa mukaan yliopistojen edustus.

14. Lukiodiplomit pysytetään niissä oppiaineissa/oppiaineryhmissä, joissa osaamisen näyttönä ei voi toimia nykyisen muotoinen ylioppilaskoe. Lukiodiplominäyttö ei siis laajene aineisiin, joissa nykyisen muotoisia ylioppilaskokeita järjestetään.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

-

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

H) Luvussa 9 selvitysryhmä kuvasi lainsäädäntö-, opetussuunnitelma- yms. muutostarpeet.

Miten kommentoitte selvityshenkilöiden edellä esittämiä muutostarpeita?

-

I) Luvussa 10 on esitetty ehdotettujen muutosten kustannusvaikutuksia ja niiden kohdentumista.

Vastaavatko esitetyistä muutoksista aiheutuvat kustannukset käsitystänne kustannuslisäyksistä?

2) Kyllä vastaavat suurelta osin

Perustelkaa näkemyksenne etenkin, jos katsotte, etteivät arvioidut kustannukset vastaa esitetyistä muutoksista aiheutuvia kustannuksia:

Etä- ja virtuaaliopintojen tarjoamia mahdollisuuksia tulisi kehittää ja selvittää niiden kustannusvaikutukset. Lisäksi opiskelijavalintojen kehittämisen kustannusvaikutuksiin tulisi kiinnittää enemmän huomiota.

Ajalin Elina

Suomen yliopistojen rehtorineuvosto UNIFI ry - Lisätietoja:

Toiminnanjohtaja Tanja Risikko (p. 040 195 2037)